

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „доцент“ по научната специалност
„Свиневъдство“, обявен в ДВ бр. 65 от 08.08.2025 год. с кандидат
главен асистент д-р Ивелина Асенова Запрянова
от Аграрен университет – Пловдив, катедра „Животновъдни
науки“

Рецензент: проф. д-р Мая Миткова Игнатова, Институт по животновъдни науки-Костинброд, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите“, назначена за член на научното жури със заповед № РД 16-1037/10.10.2025 год. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Гл. ас. д-р Ивелина Асенова Запрянова завършва висше образование през 1997 г. в Тракийски университет – Стара Загора,

През 2012 г. успешно защитава дисертация на тема „Ефект от използването на растителни екстракти върху продуктивните показатели при свине“ и придобива образователната и научна степен „Доктор“.

Гл. ас. Запрянова започва работа като зоотехник в катедра „Животновъдни науки“ към Аграрен университет – Пловдив през 1997 г. През 2000 г. е назначена като асистент, а през 2003 г. като старши асистент в същата катедра. От 2007 г. до момента е главен асистент.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Ивелина Запрянова участва с обща продукция от 25 труда, групирани по следния начин:

❖ Научни-публикации по номенклатурната специалност – 25 броя, от тях:

- Публикации с IF/SJR – четири броя

- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 20 броя;

- Публикации в сборници от конференции – пет броя;

Личното участие на гл. ас. Запрянова в посочените 25 труда се илюстрира с факта, че пет (20%) са самостоятелни, в 10 (40%) е първи, в девет (36%) – е втори, а в една - е четвърти автор.

За изготвяне на становището подлежат на анализ **25 броя**.

Освен в публикациите по конкурса, гл. ас. Запрянова представя резултатите от своите изследвания на 12 научни форума у нас и в чужбина като изнася три доклада и 14 постера.

Изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2, 3 и 5 от ЗРАСРБ и Приложение към Чл.1а на ППЗРАСРБ /брой точки по показатели/

Група показатели	Показател	Минимални изисквания	Изпълнение на кандидата
А	Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50
В	Хабилитационен труд - научни публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	100	238.3
Г	Г7. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	200	210
	Г8. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове		28,3
Д	Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	50	120
	Общ брой точки	400	646.6

От данните в таблицата се вижда, че гл. ас. д-р Ивелина Запрянова изпълнява минималните национални изисквания по всички групи показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ с общ брой точки 646.6 при изискуеми 400.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложи за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Изследователската дейност на гл. ас. Ивелина Запрянова включва проучвания в няколко направления в областта на свиневъдството:

- проучвания на репродуктивните способности;
- проучвания на растежните способности;
- проучвания на условията на отглеждане;
- проучвания на възможностите за използване на алтернативни източници на биологично активни вещества при хранене;
- проучвания на поведението на свине чрез използването на нови технически средства за наблюдение.

Тематиката на научните разработки е актуална. Изследванията са задълбочени. Използваните методи са съвременни. Това са предпоставки, които определят получаването на точни и убедителни резултати.

Гл. ас. Ивелина Запрянова е ръководител на научен проект на тема „Възможности за използване на безпилотни летателни апарати при оценка на поведението на свине“

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Кандидатът в конкурса за доцент гл. ас. д-р Ивелина Запрянова има дълъг преподавателски стаж, първоначално като асистент, старши асистент и от 2007 година главен асистент. Извежда лекционни курсове по дисциплините Животновъдство, Свиневъдство, Технология на месото и месните продукти, Биологични основи на свиневъдството, Технологии на свиневъдството и Биологични основи на животновъдството в ОКС „Бакалавър“ и Основи на свиневъдството, Развъдни програми в свиневъдството, Биотехнология на репродукцията в свиневъдството и Съхранение на генетичните ресурси в свиневъдството в ОКС „Магистър“. Участва в разработването на седем учебни програми за ОКС „Бакалавър“ и шест програми за ОКС „Магистър“.

Гл. ас. Запрянова е научен ръководител на трима успешно защитили дипломанти в ОКС „Бакалавър“ и петима в ОКС „Магистър“.

Оценката ми за преподавателската дейност на гл. ас. Ивелина Запрянова е висока и според мен кандидатът е напълно подготвен за заемане на академичната длъжност по конкурса.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Гл. ас. Запрянова е представила справка за осем цитирания в научни публикации в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - от тях шест в Scopus и две в Web of Science. Две цитирания са в списания, индексирани с Q1, две – Q2 и по едно в Q3 и Q4. От изискуемите 50 точки по показател Д гл. асистент Запрянова представя 120, което значително надвишава необходимия минимум.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

В научните разработки на гл. ас. д-р Ивелина Запрянова са направени редица научни и приложни приноси с оригинален и потвърдителен характер. Справката за научните приноси, представена от кандидата, според мен е доста обширна и отразява изводите от всяка публикация поотделно. Бих могла да обобща основните приноси в представените научни трудове по следния начин:

- Проведено е комплексно проучване на репродуктивните способности на чистопородни и хибридни свине (публикации Г11, Г12, Г13, Г19, Г20, Г21, Г22, Г23, Г24).

Установени са измененията в спермопродукцията при нерези в зависимост от породата и възрастта на животните. Констатирано е, че разплодниците от породата Датски Ландрас превъзхождат тези от породата Английски Ландрас по отношение на обема и концентрацията. И при двете разглеждани породи обемът се увеличава с възрастта и достига максимум след 37-месечна възраст, а концентрацията намалява с възрастта.

Изследвано е влиянието на продължителността на интервала между спермоколекциите, на сезона, на концентрацията на сперматозоиди в еякулата, на продължителността на съхранение върху количествените и качествени показатели на сперма от нерези. Установено е, че интервалът между отделните спермоколекции оказва достоверно влияние върху концентрацията на сперматозоиди, процента на аглутинирани и мъртви сперматозоиди.

Установено е влиянието на някои фактори (възраст на първо осеменяване и

заплождане, възраст на първо опрасване, сезон на заплождане) върху плодовитостта на свине майки. Установено е, че възрастта (поредността на опрасване) и сезонът на заплождане оказват достоверно влияние върху броя на родените прасета. Най-малък брой прасета в прасило имат свинете, заплодени през лятото, а свинете, заплодени през зимата, имат най-многобройни прасила.

- Проучени са възможностите за използване на алтернативни източници на биологично активни вещества при хранене на свине (B10, Г14, Г15).

Изследван е ефекта от включването на растителни добавки, източници на биологично активни вещества, в комбинираните фуражи върху растежните способности, консумацията и оползотворяването на фуража и здравословното състояние на растящи прасета. Установено е, че добавката на растителните препарати Sangrovit и VemoHerb към фуража достоверно повишава средния дневен прираст и подобрява оползотворяването на фуража при стартерни и гроуерни прасета.

- Получени са оригинални данни за стойностите на някои биохимични, хематологични и имунологични показатели на кръвта при нерези (B7, B8, B9).

Наблюдавана е тенденция за намаляване стойностите на триглицеридите, липазата, алкалната фосфатаза с напредване на възрастта, а стойностите на холестерола, глюкозата, креатинина, АСАТ, АЛАТ – се увеличават.

Установено е, че имунологичните показатели са в границите на физиологичните норми.

- Извършено е проучване на микроклимата и е направена хигиенно-енергийна оценка на сгради за нерези с оглед оптимизиране на условията на отглеждане (B5, B6).
- Проведено е изследване на поведението на свине от породата Мангалица чрез използване на безпилотни летателни апарати (B1, B2).
- Направен е анализ за състоянието и тенденциите в развитието на свиневъдството в страната (Г17, Г18, Г25, B3, B4).

Установен е броя на свинете и стопанствата, в които те се отглеждат, както и промяната на тези показатели през годините.

Получена е информация за броя на кланиците и добитото кланично свинско месо също в динамика.

Особено внимание е отделено за проучване на популацията свине от

породата Източнобалканска свиня.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки и препоръки към кандидатката.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам лично гл. ас. Ивелина Запрянова. Запозната съм с нейната научна дейност през годините. Според мен гл. ас. Запрянова притежава качества, които я характеризират като един изграден учен – задълбоченост, целенасоченост и прецизност в работата, и са предпоставка за успешно развитие в бъдеще.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че гл. ас. д-р Ивелина Асенова Запрянова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение.

Това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере гл. ас. д-р Ивелина Асенова Запрянова на академичната длъжност „доцент” по научна специалност „Свиневъдство“.

Дата: 01.12.2025 г..

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д-р Мая Игнатова)